

ZAKON O KOMUNIKACIJAMA

NESLUŽBENI PREČIŠĆENI TEKST¹

(„Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12)²

I - UVOD I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Predmet Zakona

1. Ovim zakonom regulira se oblast komunikacija u Bosni i Hercegovini te uspostavljanje i rad Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, koji predviđa uspostavljanje i funkcioniranje zajedničkih i međunarodnih komunikacionih sredstava.

2. Komunikacije uključuju telekomunikacije, radio, emitiranje (uključujući kablovsku televiziju), i usluge i sredstva koja su s tim u vezi.

3. Ovaj zakon ne odnosi se na telekomunikacionu opremu instaliranu i u upotrebi isključivo za potrebe javne sigurnosti i odbrane i Regulatorne agencije za komunikacije. Međutim, frekvencije koje ta oprema koristi dogovaraju se s Regulatornom agencijom za komunikacije.

Član 2.

Definicije

1. Osim u slučaju navedenom u stavu 2. ovog člana, svi izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju značenje koje im se daje u Općem okvirnom sporazumu za mir u BiH, pravilima i preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, odnosno preporukama Konferencije evropskih uprava pošta i telekomunikacija, prema datom trenutku.

2. U smislu ovog zakona i uređivanja sektora komunikacija:

a) Pristup označava stavljanje na raspolaganje uređaja i/ili usluga drugom preduzeću pod utvrđenim uslovima, zasnovanim na isključivim, odnosno neisključivim pravima, u svrhu pružanja telekomunikacionih usluga;

b) Agencija označava Regulatornu agenciju za komunikacije Bosne i Hercegovine;

c) Emiter označava pravno ili fizičko lice koje se bavi emitiranjem;

d) Emitiranje označava svako odašiljanje znakova, signala, teksta, slike, zvuka ili podataka od jedne do više tačaka putem žice, optičkih kablova, radijskim ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, namijenjenih za opći prijem od strane javnosti putem prijemnika koji su podešeni za tu svrhu;

e) Zajedničko sredstvo označava sistem koji obuhvata bilo koji od sljedećih elemenata: pitanja vezana za radiofrekvencijski spektar i njegovo upravljanje; izdavanje dozvola svim emiterima; izdavanje dozvola svim operaterima telekomunikacija koji pružaju međunarodnu uslugu ili bilo koju uslugu od značaja za ukupno stanovništvo Bosne i Hercegovine; utvrđivanje i održavanje sistema naknada za izdavanje dozvola kako za emitiranje tako i za telekomunikacije; utvrđivanje tehničkih standarda i standarda koji se odnose na kvalitet; plan numeracije; informacije potrebne za izradu ili održavanje imenika kao i bilo koja specifikacija, standard ili pravilo potrebno za osiguranje međusobne funkcionalnosti, odnosno međupovezivanja javnih

¹ Legalist.ba objavljuje ovaj tekst u dobroj vjeri, smatrajući ga u trenutku objavljivanja ispravnom prečišćenom verzijom zakonskog teksta. Ali, autori i Legalist.ba ne jamče da je objavljena verzija prečišćenog teksta propisa pravno valjana, trenutno važeća ili pravodobno dopunjena i mijenjana, stoga Legalist.ba ne odgovara za štetne posljedice koje mogu nastupiti usljed preuzimanja i korištenja ovog neslužbenog prečišćenog teksta.

² Tekst koji je *italic* su dopune objavljene u „Službenom glasniku BiH“ broj 75/06. Tekst koji je podvučen su izmjene i dopune objavljene u „Službenom glasniku BiH“ 32/10, a tekst koji je podvučen isprekidanom linijom su izmjene i dopune objavljene u „Službenom glasniku BiH“ 98/12.

telekomunikacijskih mreža te kompatibilnosti terminalne opreme s javnim telekomunikacionim mrežama;

f) Vijeće Agencije označava Vijeće Regulatorne agencije za komunikacije;

g) Vijeće ministara označava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;

h) Baza podataka za imenik označava, u vezi s javnom telekomunikacionom mrežom, spisak koji sadrži imena, adrese i telefonske brojeve lica, koja se putem te usluge mogu kontaktirati;

i) Baza podataka za frekvencije označava evidenciju frekvencija dodijeljenih na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine;

j) Međupovezivanje označava fizičko i logičko povezivanje javnih telekomunikacionih mreža korišteno od strane jednog ili različitih preduzeća, s ciljem omogućavanja korisnicima jednog preduzeća da komuniciraju s korisnicima istog ili nekog drugog preduzeća, ili pristupaju uslugama koje pruža drugo preduzeće. Usluge mogu pružati uključene strane ili druge strane, koje imaju pristup mreži. Međupovezivanje je specifična vrsta pristupa koja se primjenjuje između javnih mrežnih operatora;

k) Međunarodna telekomunikaciona usluga označava telekomunikacionu uslugu koja se pruža između Bosne i Hercegovine i bilo koje druge zemlje;

l) Ministarstvo označava ministarstvo koje je, prema Zakonu o Vijeću ministara, nadležno za odgovarajuće aspekte komunikacija, koji su u nadležnosti Bosne i Hercegovine;

m) Priključna tačka mreže označava sve fizičke priključke, s njihovim priključnim tehničkim specifikacijama, a koji predstavljaju dio te javne telekomunikacione mreže i neophodni su za pristup i efikasnu komunikaciju putem te javne telekomunikacione mreže;

n) Mobilna telekomunikaciona usluga označava uslugu čije se pružanje sastoji, u potpunosti ili djelimično, od uspostavljanja radiokomunikacija za mobilnog korisnika, i pri čemu se koriste, djelimično ili u potpunosti, mobilni sistemi;

o) Javna telekomunikaciona mreža označava telekomunikacionu mrežu koja se u potpunosti ili uglavnom koristi za pružanje telekomunikacionih usluga;

p) Radiokomunikacija označava svaki vid komunikacije putem radiotalasa;

q) Telekomunikaciona mreža označava prijenosne sisteme i u slučajevima na koje se to odnosi, opremu za komutiranje i usmjeravanje poziva, te druga sredstva koja omogućavaju prijenos signala putem žice, optičkih kablova, radijskim ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, uključujući ali se ne ograničavajući na satelitske mreže kao i fiksne i mobilne zemaljske mreže;

r) Operateri telekomunikacija označavaju javna ili privatna tijela, kao i podružnice pod njihovom kontrolom, kojima je dodijeljena dozvola za uspostavljanje javne telekomunikacione mreže, odnosno pružanje telekomunikacionih usluga;

s) Telekomunikacione usluge označavaju usluge koje se obično pružaju uz naknadu, a koje se sastoje u cjelini ili uglavnom u prenošenju signala na telekomunikacionim mrežama, uključujući, ali ne ograničavajući se na fiksnu i mobilnu mrežu kao i mrežu za prijenos podataka;

t) Korisnik označava fizičko ili pravno lice koje koristi ili zahtijeva telekomunikacionu uslugu.

Član 3.

Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine u oblasti komunikacija

1. U cilju provođenja ustavnih odredbi u oblasti komunikacija, Vijeće ministara je nadležno za kreiranje politike, a Agencija je nadležna za reguliranje oblasti komunikacija.

2. Vijeće ministara nadležno je za:

a) izradu i usvajanje politike u skladu s postojećim zakonima; i

b) određivanje zastupanja Bosne i Hercegovine na međunarodnim forumima u oblasti komunikacija.

3. Agencija je nadležna za:

a) reguliranje emitterskih i javnih telekomunikacionih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola, utvrđivanje cijena, međupovezivanje i definiranje osnovnih uslova za osiguravanje zajedničkih i međunarodnih komunikacionih sredstava; i

b) planiranje, koordiniranje, namjenu i dodjelu radiofrekvencijskog spektra.

4. Vijeće ministara i Agencija, u skladu s pojedinačnim nadležnostima definiranim ovim zakonom, preduzimaju sve razumne mjere za ostvarenje sljedećih ciljeva:

a) promoviranje pravične konkurencije u cilju ostvarenja maksimalne dobiti za korisnike u smislu izbora, cijene i kvaliteta;

b) da ne postoji ugrožavanje ili ograničenje konkurencije u sektoru komunikacija u skladu sa sektorskim politikama Vijeća ministara;

c) podsticanje efikasnog investiranja u infrastrukturu i promoviranje inovacija;

d) zaštita autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu, kao i ličnih podataka i privatnosti;

e) osiguranje efikasnog korištenja i efikasnog upravljanja resursima radiofrekvencija i brojeva u skladu s propisima iz oblasti radiokomunikacija i drugim preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, i s drugim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.

f) poštovanje i promoviranje ravnopravnosti spolova i uklanjanje svih oblika predstavljanja muškaraca ili žena na stereotipan i uvredljiv ili ponižavajući način.

Član 4.

Regulatorni principi emitiranja i telekomunikacija

1. Regulatorni principi emitiranja obuhvataju:

a) zaštitu slobode izražavanja i raznolikosti mišljenja poštujući općeprihvaćene standarde ponašanja, nediskriminacije, pravičnosti, tačnosti i nepristrasnosti;

b) razvoj profesionalnih i održivih komercijalnih i javnih emitera u namjeri da se uspostavi odgovarajuća ravnoteža između njih;

c) odvojenost emitera od političke kontrole i manipulacije, u cilju jačanja demokratskih principa i uspostavljanja tržišne ekonomije;

d) dozvole se dodjeljuju na osnovu procedura kojim se osiguravaju odgovarajući profesionalni standardi programskih sadržaja, tehničkog rada i finansiranje;

e) oglašavanje putem emitera uređuje se u skladu s najboljom evropskom praksom.

2. Regulatorni principi telekomunikacija obuhvataju:

a) pristup javnim telekomunikacionim uslugama za sve korisnike, na transparentnom, objektivnom i nediskriminatorском osnovu, koje operater telekomunikacija može osigurati uz razumnu dobit;

b) svaki korisnik telekomunikacionih usluga putem te usluge ima neograničen pristup bilo kojem drugom takvom korisniku;

c) zaštićeni su interesi svih korisnika telekomunikacionih usluga, u smislu dostupnosti tih usluga, njihovog kvaliteta i cijena;

d) nivo kvaliteta u pružanju telekomunikacionih usluga i telekomunikacione opreme će, što je prije moguće, biti kompatibilan s općeprihvaćenim standardima u Evropskoj uniji;

e) cijene telekomunikacionih usluga su transparentne i nediskriminatorске;

f) pod uslovom da ispunjavaju svoje obaveze u pružanju telekomunikacionih usluga, operaterima telekomunikacija dozvoljeno je djelovanje na normalnim, komercijalnim linijama;

g) u skladu sa sektorskim politikama Vijeća ministara, podstiče se otvoren pristup pružanju telekomunikacionih usluga.

3. *Pravna i fizička lica koja pružaju telekomunikacione usluge, osiguravaju telekomunikacione mreže i obavljaju telekomunikacione djelatnosti, obavezna su o vlastitom trošku osigurati održavanje funkcije zakonitog presretanja telekomunikacionih usluga i/ili djelatnosti koje obavljaju, kao i čuvanje i osiguranje telekomunikacionih podataka. Posebne obaveze tih lica u pogledu osiguravanja kapaciteta koji će omogućiti ovlaštenim agencijama da vrše zakonito presretanje telekomunikacija te kapaciteta za*

čuvanje i osiguravanje telekomunikacionih podataka propisuje svojom odlukom Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva sigurnosti.

4. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će odluku iz stava 3. ovog člana donijeti u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

II - OPĆE ODREDBE ZA TELEKOMUNIKACIONU INFRASTRUKTURU

Član 5.

Instaliranje i rad

1. Instaliranje i rad javnih telekomunikacionih mreža podliježe proceduri izdavanja dozvola u skladu s članom 10. ovog zakona. Telekomunikaciona oprema i mreža, namijenjena za međupovezivanje s javnim telekomunikacionim mrežama ili za pružanje telekomunikacionih usluga, u skladu je s priznatim najsavremenijim dizajnom i funkcionalnošću o pitanju:

- a) sigurnosti rada mreže;
- b) integriteta mreže;
- c) međuoperativnosti usluga;
- d) uslova priključenja terminalne opreme.

2. U skladu s najnovijim dostignućima, Vijeće Agencije može donijeti detaljnija pravila o sigurnosti korištenja mreže, integriteta mreže, međuoperativnosti usluga i uslova priključenja terminalne opreme, te može od Agencije zatražiti da provede postupke provjere kako bi se očuvao integritet mreža.

Član 6.

Dodjela privremenih mrežnih dozvola

1. Agencija može, na zahtjev, dodijeliti privremeno odobrenje za instaliranje i rad radio sistema i telekomunikacione terminalne opreme u cilju tehničkog, odnosno komercijalnog ispitivanja, pod uslovom da nema zapreka s tehničke strane, posebno ako se ne očekuje pojava smetnji s drugom telekomunikacionom opremom. Svako takvo odobrenje može se izdati na rok od najviše šest mjeseci.

2. Po isteku perioda datog u stavu 1. ovog člana, može se nastaviti s pružanjem usluga jedino u skladu s odredbama ovog zakona.

III - TELEKOMUNIKACIONE USLUGE

Član 7.

Pružanje telekomunikacionih usluga

1. Za pružanje telekomunikacionih usluga putem mobilnih i fiksnih mreža potrebna je dozvola u skladu s odredbama ovog zakona.

2. Za pružanje internet usluga potrebna je dozvola do potpune liberalizacije tržišta, kako to propisuje sektorska politika Vijeća ministara.

3. Operatori telekomunikacija moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- a) zaključiti pisani ugovor s korisnicima;
- b) korisnicima svojih usluga besplatno i na odgovarajući način učiniti dostupnim kratak i pregledan sažetak cijena;
- c) na zahtjev Agencije, u razumnom roku dostaviti podatke o poslovanju, mreži i o saobraćaju, uključujući i povjerljive podatke, ako ih operater telekomunikacija vodi kao povjerljive.

Član 8.

Funkcioniranje i održavanje telekomunikacionih usluga

1. Operatori telekomunikacija osiguravaju ispravno i nesmetano funkcioniranje svog sistema i pružanje telekomunikacionih usluga u skladu s odredbama ovog zakona.

2. Operateri telekomunikacija održavaju svoj sistem u ispravnom stanju, te blagovremeno preduzimaju mjere na otklanjanju smetnji i nedostataka u svom sistemu.

3. Operateri telekomunikacija bez nepotrebnog odgađanja obavješavaju Agenciju o svakom značajnom prekidu telekomunikacionih veza kako to odredi Agencija.

4. Agencija može donijeti pravilo kojim utvrđuje uslove, standarde kvaliteta, rokove i procedure za pružanje telekomunikacionih usluga.

Član 9.

Obaveze operatera telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge

1. Operateri telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge:

a) održavaju ažuriran imenik pretplatnika;

b) održavaju uslugu davanja informacija iz imenika za pretplatničke linije;

c) osiguravaju besplatan pristup hitnim službama;

d) na zahtjev dostavljaju, Agenciji besplatno, a ostalim pružaocima uz odgovarajuću naplatu, imenik pretplatnika u elektronskoj formi ili on-line u svrhu pružanja informacija ili objavljivanja imenika.

2. Pretplatnici imaju pravo odlučiti da li će njihov broj biti uvršten u bazu podataka.

Član 10.

Izdavanje dozvola

1. Zahtjev za izdavanje dozvole upućuje se Agenciji. Agencija izdaje dozvolu u roku od dva mjeseca. U slučajevima u kojima treba primijeniti postupak utvrđivanja konkurentnosti i selektivnosti na osnovu poređenja, Agencija može produžiti period potreban za procjenu zahtjeva do četiri mjeseca da bi osigurala da se postupak obavi na pravičan, razuman, otvoren, nediskriminatoran i transparentan način za sve zainteresirane strane.

2. Dozvola se izdaje:

a) ukoliko podnosilac zahtjeva ima neophode tehničke podobnosti, i

b) ukoliko ne postoji razlog za sumnju da podnosilac zahtjeva neće pružati date usluge u skladu sa dozvolom, naročito u pogledu obaveza vezanih za kvalitet usluga i ponudu. Finansijska moć podnosioca zahtjeva, njegovo iskustvo u sektoru telekomunikacija i srodnim sektorima i njegovo znanje bit će uzeti u obzir.

3. U slučaju da dodjela prava na upotrebu frekvencija ili brojeva mora biti ograničena, Agencija ustupa takva prava na osnovu kriterija za odabir, koji moraju biti objektivni, nediskriminatorni, transparentni i proporcionalni. U okviru tih kriterija za odabir mora se pridati odgovarajući značaj postizanju ciljeva i regulatornih principa iz čl. 3. i 4. ovog zakona.

4. Za potrebe odlučivanja o izdavanju dozvole, Agencija ima pravo zahtijevati sve informacije o podnosiocu zahtjeva.

5. Ukoliko Agencija donese negativnu odluku, navode se razlozi za odbijanje izdavanja dozvole, uz postojanje prava na žalbu protiv ove odluke koja se upućuje Vijeću Agencije.

Član 11.

Prijenos i izmjene dozvole

1. Dozvola može biti prenesena u cijelosti ili djelimično samo uz saglasnost Agencije. Agencija definira uslove prijenaosa dozvole.

2. Agencija može izmijeniti pojedine odredbe dozvole prije njenog isteka ukoliko su izmjene neophodne da bi se zaštitio javni interes. Pored toga, dozvola može biti izmijenjena:

a) na zahtjev, ukoliko ispunjavanje aranžmana iz dozvole nije više razumno zbog promjene okolnosti, pod uslovom da su interesi zaštićeni od strane Agencije i da se ne ugrožava pravična konkurencija;

b) na zahtjev ili na inicijativu Agencije ukoliko su neophodne izmjene frekvencija dodijeljenih za korištenje u dozvoli u pogledu tehničkih ili zakonskih uslova u interesu efikasnog upravljanja frekvencijama i pravične konkurencije.

3. Izmjena uslova dozvole vrši se uz odgovarajuće poštivanje ekonomskih i operativnih interesa korisnika dozvole. Ovim se ne opravdavaju nikakvi zahtjevi za naknadu.

IV - UNIVERZALNE TELEKOMUNIKACIONE USLUGE

Član 12.

Univerzalne telekomunikacione usluge

1. Univerzalne telekomunikacione usluge su najmanji opseg telekomunikacionih usluga koji je dostupan cijeloj javnosti po pristupačnoj cijeni na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

2. Na prijedlog Agencije, Vijeće ministara definira opseg univerzalnih telekomunikacionih usluga i, po potrebi, finansijski mehanizam uzimajući pri tome u obzir stvarne potrebe građana i ekonomska i tehnološka kretanja na tržištu.

3. Na prijedlog Agencije, Vijeće ministara određuje operatera telekomunikacija nadležnih za pružanje univerzalnih telekomunikacionih usluga u cilju pokrivanja cijele teritorije Bosne i Hercegovine poštujući principe objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i proporcionalnosti.

4. Agencija donosi pravilo kojim određuje kriterije kvaliteta za pružanje univerzalnih telekomunikacionih usluga i kontrolira njegovo poštivanje.

V - KONKURENCIJA NA TRŽIŠTU TELEKOMUNIKACIJA

Član 13.

Opće odredbe

Vijeće ministara utvrđuje mjere u cilju potpune liberalizacije u skladu s politikom sektora telekomunikacija.

Član 14.

Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom

1. Smatra se da operater telekomunikacija ima značajnu tržišnu snagu, ako, individualno ili zajedno s drugima, ima položaj koji je jednak dominaciji, odnosno položaj ekonomske moći, koja mu u znatnoj mjeri omogućava da radi nezavisno od konkurenata, klijenata i krajnjih korisnika.

2. Agencija jednom godišnje vrši analizu odgovarajućeg tržišta i objavljuje listu svih operatera telekomunikacija koji u određenom geografskom području imaju značajnu tržišnu snagu.

Član 15.

Otvoreni pristup mreži i interfejsi

1. U skladu s principima nediskriminacije, operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža konkurentima na tržištu usluge pod komparativnim okolnostima, jednakim uslovima i istog nivoa kvaliteta kao usluge koje koristi za svoje vlastite potrebe ili za potrebe udruženih partnerskih firmi.

2. Operater telekomunikacija iz stava 1. ovog člana ne ograničava pristup mreži osim iz razloga koji su od suštinskog značaja za:

- a) sigurnost rada mreže;
- b) očuvanje integriteta mreže;
- c) međuoperativnost usluga, u opravdanim slučajevima i
- d) odgovarajuću zaštitu podataka.

3. Agencija može donijeti pravila ponašanja ili zabraniti određena ponašanja operatera telekomunikacija, koja su u suprotnosti s odredbama datim u stavu 1. ovog člana, ili poništiti ugovore i smatrati ih djelimično ili u potpunosti nevažećim, ukoliko dati operater telekomunikacija zloupotrijebi svoju značajnu tržišnu snagu. Prije preduzimanja takve mjere Agencija od datog operatera telekomunikacija traži da u odgovarajućem roku prestane sa osporavanom zloupotrebom.

4. Zloupotrebom se smatra slučaj kada operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža sebi ili partnerskim firmama pristup uslugama, koje nudi interno, ili uslugama, koje nudi na tržištu pod povoljnijim uslovima nego što su uslovi pod kojima drugi konkurenti mogu koristiti takve usluge u sklopu njihovih usluga.

5. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom nude interfejsu u skladu s principima otvorenog pristupa mreži. Na zahtjev operatera telekomunikacija, Agencija osigurava dostupnost principa otvorenog pristupa.

6. Agencija može biti ovlaštena da obaveže operatere javnih telekomunikacionih mreža sa značajnom tržišnom snagom da pružaju usluge međupovezivanja po troškovno orijentiranim cijenama, ukoliko to smatra neophodnim da bi se ostvarili ciljevi dati u stavu 4. člana 3. kao i članu 4. ovog zakona.

Član 16.

Obaveza pregovaranja

1. Svaki operater javne telekomunikacione mreže obavezan je ponuditi drugim operaterima međupovezivanje na njihov zahtjev. Sve zainteresirane strane nastoje osigurati i unaprijediti komunikaciju između korisnika različitih javnih telekomunikacionih mreža.

2. Ako se ne može postići dogovor o međupovezivanju između operatera javnih telekomunikacionih mreža u roku od šest sedmica od prijema zahtjeva, svaka strana uključena u međupovezivanje može se obratiti Agenciji za posredovanje.

3. U slučaju iz stava 2. ovoga člana, Agencija će u roku od šest sedmica ili, iznimno, u roku od najviše deset sedmica nakon prijema zahtjeva saslušati učesnike međupovezivanja i odlučiti o načinu i uslovima međupovezivanja u skladu s evropskom praksom, te donijeti odluku koja zamjenjuje ugovor između učesnika međupovezivanja u dijelu u kojem se ne slažu.

4. Agencija ima pravo tražiti od operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom da izrade listu standardnih ponuda međupovezivanja za svoje mreže. Ponude se dostavljaju Agenciji u pismenoj formi, a Agencija ih objavljuje po potrebi.

Član 17.

Minimalni broj iznajmljenih linija

Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom koji pružaju usluge iznajmljivanja linija obavezani su, na tržištu na kojem dominiraju, javno istaknuti minimalnu ponudu linija za iznajmljivanje s ujednačenim tehničkim karakteristikama u skladu s odgovarajućim direktivama Evropske unije. Na zahtjev operatera telekomunikacija, Agencija pruža odgovarajuće informacije u vezi s tehničkim karakteristikama linija.

Član 18.

Pristup i međupovezivanje javnih telekomunikacionih mreža

1. Operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom omogućava drugim korisnicima pristup svojoj javnoj telekomunikacionoj mreži ili razvezanim dijelovima takve mreže. Obaveza koja se odnosi na međupovezivanje ne primjenjuje se pod uslovom da operater telekomunikacija podnese dokaz o tome da data obaveza nije odgovarajuća u datom slučaju. Agencija u roku od šest sedmica donosi odluku o opravdanosti tog neprimjenjivanja kao i o tome da li su dodatni tehnički ili ekonomski izdaci za traženu uslugu razumni sa stanovišta posebnih propisa o tržišnoj konkurenciji.

2. Pristup mreži daje se putem priključnih tačaka koje su obično dostupne na tržištu (opći pristup mreži). Pristup može biti također dat putem posebnih priključaka (poseban pristup mreži) na zahtjev korisnika.

3. Sporazumi o pristupu mreži i međupovezivanju zasnivaju se na objektivnim kriterijima, razumljivi su i osiguravaju nediskriminatorski i ravnopravan pristup telekomunikacionim mrežama operatera u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 19.

Opseg međupovezivanja

1. Osnovne usluge od kojih se sastoji međupovezivanje su:

a) pristup novog operatera telekomunikacija na mrežu operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom putem programiranog odabira mreže ili biranjem selekcionog broja u skladu s planom numeracije;

b) osiguranje neophodnih podataka o saobraćaju za relevantni priključak operateru telekomunikacija s kojim je ostvareno međupovezivanje;

c) prespajanje poziva korisnicima drugog operatera s kojim je ostvareno međupovezivanje;

d) osiguranje obračunskih podataka u odgovarajućem obliku za operatera s kojim je ostvareno međupovezivanje.

2. Agencija donosi pravilo s detaljnim odredbama koje se odnose na međupovezivanje. Agencija pri tome uzima u obzir zaštitu djelatvorne tržišne konkurencije, održavanje dosljednog kvaliteta usluga i usklađenost s obavezujućim međunarodnim propisima. Pored toga, Agencija određuje minimalan broj razvezanih elemenata mreže koji se nude.

3. U slučaju sporova, Agencija odlučuje o prikladnosti troškova i tehničkoj izvodljivosti pristupa mreži i međupovezivanja.

Član 20.

Uslovi poslovanja i cijene

1. Operatori telekomunikacija određuju uslove poslovanja, opisuju usluge koje nude i preciziraju relevantne cijene. Uslovi poslovanja, opis usluga i cijene dostavljaju se Agenciji i objavljuju u odgovarajućem obliku. Ukoliko je potrebna saglasnost, shodno st. 3. i 6. ovog člana, telekomunikaciona usluga ne pruža se dok se ne dobije saglasnost.

2. Promjene uslova poslovanja i cijene objavljuju se u odgovarajućem obliku najmanje mjesec dana prije stupanja na snagu. Svaka promjena sadržaja ugovora daje pravo drugoj ugovornoj strani da raskine ugovor s operatorom telekomunikacija u roku od četiri sedmice od objavljivanja promjene.

3. O pitanju uslova poslovanja operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija daje saglasnost za sljedeće telekomunikacione usluge:

a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i

b) iznajmljivanje linija.

4. Ako operater telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, uslovi poslovanja i znatnije promjene tih uslova predočavaju se Agenciji prije početka pružanja usluga ili datuma stupanja promjena na snagu. U slučaju usluga preciziranih u stavu 3a. ovog člana, Agencija može osporiti uslove poslovanja u roku od osam sedmica, ako su u suprotnosti s ovim zakonom ili pravilima donesenim na osnovu njega.

5. Ako je radi rješenja spora potrebno izmijeniti uslove poslovanja, te se izmjene mogu utvrditi uz saglasnost Agencije.

6. Kada su u pitanju cijene operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija daje saglasnost za sljedeće telekomunikacione usluge:

a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i

b) iznajmljivanje linija.

7. Ako operater telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, Agencija se obavještava o cijenama usluga kako je utvrđeno u stavu 6. ovog člana prije početka njihove primjene. Cijene su ujednačene unutar tarifnog područja.

8. Za objavljivanje uslova poslovanja i određivanja cijena operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija pravilom utvrđuje okvirne uslove uključujući i principe strukturiranja cijena. Posebno se precizira sljedeće: vrsta i sadržaj obaveze pružanja usluga, osnov na kojem će se vršiti proračun cijena, uslovi za interfejse, kvalitet raznih prijenosnih puteva, uslovi za korištenje, pristup mreži i međupovezivanje, te vremenska ograničenja za stavljanje zabrane na subvencioniranje, kojim se omogućuje uvođenje novih usluga i tehnologija.

Član 21.

Strukturalno odvajanje i zasebno obračunavanje

1. Preduzećima sa značajnom tržišnom snagom na tržištima, koja nisu telekomunikaciona ili koja uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima, zabranjeno je nepravično subvencionirati cijene za svoje telekomunikacione usluge iz područja u kojima imaju posebna ili isključiva prava. Za određivanje nivoa cijena firmi sa značajnom tržišnom snagom primjenjuje se princip troškovne orijentiranosti.

2. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na tržištima koja nisu telekomunikaciona ili koji uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima razdvajaju na adekvatan način svoje poslovne aktivnosti u sektoru telekomunikacija od drugih poslovnih aktivnosti u pogledu organizacije i obračuna, u cilju osiguranja transparentnosti protoka usluga i sredstava između tih sektora u kojima rade.

3. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacionom tržištu ne smiju vršiti nepravično subvencioniranje svojih usluga.

4. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacionom tržištu vode odvojeno, s jedne strane, svoje aktivnosti vezane za međupovezivanje i, s druge strane, ostale aktivnosti s ciljem utvrđivanja svih elemenata troškova i prihoda sa osnovom za njihov obračun i detaljnim metodama pripisivanja koje se koriste u vezi s djelatnošću međupovezivanja.

5. Agencija može staviti van snage uslove iz st. 3. i 4. ovog člana na neodređeno vrijeme ali ne duže od tri godine nakon stupanja na snagu ovog zakona kako bi pružila mogućnost operaterima telekomunikacija da ispune ove uslove.

6. Agencija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev učesnika na tržištu, pokreće postupak istrage, ako postoji opravdana sumnja da su prekršene odredbe ovog člana. U tom cilju Agencija može pregledati knjige i evidenciju operatera telekomunikacija o kojem je riječ, te zahtijevati pojedinosti o raspodjeli troškova.

Član 22.

Obračunavanje troškova

1. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacionom tržištu vode sistem za obračunavanje troškova, koji pripisuje troškove i elemente troškova svim uslugama i elementima usluge i omogućava nakadni finansijski pregled u skladu s pravilima Agencije i konkretnim odredbama naznačenim u dozvolama. Agencija ima pravo pristupa informacijama u vezi s obračunom troškova.

2. Agencija može staviti van snage uslove iz stava 1. ovog člana na neodređeno vrijeme ali ne duže od tri godine nakon stupanja na snagu ovog zakona kako bi pružila mogućnost operaterima telekomunikacija da ispune ove uslove.

VI - ADRESIRANJE I NUMERACIJA

Član 23.

Definicije

Pojmovi upotrijebljeni u ovom poglavlju imaju sljedeće značenje:

a) adresa označava zbir svih elemenata adresiranja za ciljani odabir komunikacione veze;

b) elementi adresiranja označavaju znakove, slova, cifre i signale za ciljani odabir komunikacionih veza;

c) plan adresiranja označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja koji se upotrebljavaju za identifikaciju lica, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacione opreme uključene u telekomunikacione procese;

d) prethodni odabir operatora označava mogućnost da pretplatnici koji to žele mogu:

- odabrati da određene kategorije komunikacionih usluga budu izvršene od strane prethodno odabranog operatora bez potrebe da se bira pristupni pozivni broj ili poštuje neka druga procedura za usmjeravanje poziva; i
- suspendirati svaku prethodno odabranu mogućnost za individualne pozive na pojedinačnom osnovu, birajući pristupni pozivni broj uz prethodni dogovor s drugim operaterima telekomunikacija;

e) odabir operatora označava mogućnost da pretplatnici biranjem pristupnog pozivnog broja na pojedinačnoj osnovi mogu izabrati određene kategorije telekomunikacionih usluga koje će izvršiti odabrani operater;

f) brojevi označavaju nizove cifara koji služe za adresiranje u telekomunikacionim mrežama;

g) plan numeracije označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja pomoću cifara radi identifikacije lica, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacione opreme uključene u telekomunikacione procese;

h) prenosivost broja znači mogućnost za pretplatnike koji to traže da zadrže svoj broj u fiksnoj telefonskoj mreži na određenoj lokaciji nezavisno od promjene operatera telekomunikacija.

Član 24.

Opseg

1. Svrha adresiranja je efikasno strukturiranje i upravljanje adresnim prostorom radi zadovoljenja zahtjeva operatera telekomunikacija na pravičan i nediskriminatorски način.

2. Radi ostvarenja ciljeva iz stava 1. ovoga člana, Agencija izrađuje planove adresiranja i propisuje uslove za ostvarenje prava na dodjelu i korištenje adresa.

Član 25.

Plan numeracije

1. Prilikom izrade planova numeracije, Agencija uzima u obzir međunarodne propise, naročito u pogledu njihove strukture. Agencija preduzima adekvatne mjere radi osiguranja dostupnosti adekvatnog broja adresa. U planovima numeracije ostavlja se prostor, koliko je tehnički izvodljivo, za nove unutrašnje i međunarodne usluge i za prenosivost broja.

2. Struktura plana numeracije i propisi koji određuju namjenu brojeva garantiraju jednaku mogućnost i jednak postupak za sve operatere telekomunikacija.

Član 26.

Promjene planova numeracije

1. Agencija može napraviti izmjene planova numeracije radi provođenja međunarodnih obaveza ili preporuka i da zaštiti adekvatnu dostupnost elemenata adresiranja u skladu s posljednjim dostignutim nivoom. Vodi se računa o učinku na stranke kojih se to tiče, naročito o direktnim i indirektnim troškovima prilagođavanja.

2. Operateri telekomunikacija na koje utječu takve promjene obavezni su primijeniti potrebne mjere na vlastiti trošak.

3. Promjene plana numeracije u cjelini ili djelimično ili promjene propisa koji određuju namjenu brojeva ni u kojem slučaju ne opravdavaju traženje odštete.

Član 27.

Prenosivost broja, odabir operatera, prethodni odabir operatera

1. Agencija osigurava preduzimanje potrebnih mjera za pripremu uvođenja prenosivosti broja za telefonske brojeve u vidu prenosivosti operatera mreže, tako da

prenosivost broja u Bosni i Hercegovini bude dostupna u skladu s rokom koji odredi Vijeće ministara. Agencija propisuje raspored i dinamiku uvođenja prenosivosti broja, uzimajući u obzir raspored koji se primjenjuje u Evropskoj uniji, tako da ne predstavlja prepreku tržišnoj konkurenciji.

2. Planovi numeracije oblikuju se tako da omoguće korisnicima telekomunikacione mreže odabir operatera na kojeg se žele priključiti.

3. Vijeće ministara donosi odluku o tome kada će ove usluge biti dostupne.

4. Na osnovu odluke Vijeća ministara, Agencija donosi pravilo kojim utvrđuje detalje.

Član 28.

Upravljanje brojevima i dodjela brojeva

1. Agencija je nadležna za djelotvorno upravljanje planovima numeracije, naročito za racionalno korištenje i dodjelu elemenata za adresiranje operaterima telekomunikacija.

2. Agencija po zahtjevu dodjeljuje elemente adresiranja operaterima telekomunikacija na upotrebu. Dodjela se vrši u skladu s principima objektivnosti, nediskriminacije i razumljivosti, naročito principom jednakih mogućnosti.

Član 29.

Korištenje adresa

1. Elementi adresiranja koji se dodijele određenom operateru telekomunikacija ne mogu postati njegovo vlasništvo. Operater telekomunikacija ima samo pravo korištenja određenih elemenata.

2. Agencija ima pravo primiti sve informacije neophodne za upravljanje dodijeljenim elementima adresiranja. Dodjeljivanje adresa operateru telekomunikacija podliježe plaćanju naknade.

VII - ODREDBE O RADIOFREKVENTNOM SPEKTRU

Član 30.

Upravljanje frekvencijama i Plan namjene frekvencija

1. Agencija, u saradnji s Vijećem ministara, upravlja frekventnim spektrom u skladu s međunarodnim sporazumima. Agencija preduzima odgovarajuće mjere u cilju osiguranja efikasne i neometane upotrebe radiospektra Bosne i Hercegovine.

2. Agencija usvaja Plan namjene radiofrekventnih opsega, kojim se definiraju radio frekvencije ili radiofrekventni opsezi namijenjeni za individualne radiokomunikacije i individualne grupe korisnika. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Član 31.

Plan korištenja frekvencija

Agencija priprema Plan korištenja frekvencija na osnovu Plana namjene frekvencija. Plan korištenja frekvencija sadrži podjelu frekventnih opsega na korištenje frekvencija i specifikacije za korištenje tih frekvencija. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Član 32.

Korištenje radiofrekvencija

1. Korištenje radiofrekvencija podliježe odobrenju Agencije. Dodjela frekvencija bit će nediskriminatorna u skladu s planom korištenja frekvencija i zasnovana na objektivnim kriterijima uspostavljenim od strane Agencije. Agencija odlučuje o zahtjevu u roku od šest sedmica, osim u slučaju da posebne okolnosti, kao što je nepotpunost dokumentacije, zahtijevaju duži period.

2. Agencija dodjeljuje frekvencije na korištenje ukoliko su:

a) predviđene za korištenje u Planu korištenja frekvencija;

- b) raspoložive; i
 - c) kompatibilne s drugim korištenjima frekvencija.
3. Agencija pravilom utvrđuje detaljne odredbe koje se odnose na korištenje frekvencija i dodjelu frekvencija, uključujući zahtjeve za dodjelu.

VIII - RADIO I TELEKOMUNIKACIONA TERMINALNA OPREMA

Član 33.

Radio i telekomunikaciona terminalna oprema

1. Radio i telekomunikaciona terminalna oprema mora zadovoljavati odredbe ovog zakona da bi se mogla slobodno nuditi na tržištu, slobodno prenositi i koristiti u Bosni i Hercegovini, pod uslovom da je ispravno instalirana i da se ispravno održava.
2. Odredbe ovog dijela zakona ne odnose se na:
 - a) radioopremu samo za prijem, koja se namjerava koristiti isključivo za prijem zvuka i TV emitera usluga;
 - b) radio i telekomunikacionu terminalnu opremu koja je regulirana posebnim propisima i namijenjena je za upotrebu u civilnoj avijaciji, upravljanju zračnim saobraćajem i u pomorskom transportu;
 - c) radio i telekomunikacionu terminalnu opremu koja se koristi isključivo za potrebe javne sigurnosti i odbrane.
3. Pored slučajeva navedenih u stavu 2. ovog člana, ovo poglavlje također se ne odnosi na radioopremu koju sastavljaju radioamateri, sa izuzetkom opreme koja se slobodno prodaje na tržištu. Zbirka komponenata namijenjenih za sastavljanje od strane radioamatera entuzijasta i fabrički proizvedene radioopreme, koju radioamateri prepravljaju i koriste, ne smatra se opremom koja se slobodno prodaje na tržištu.

Član 34.

Osnovni zahtjevi

1. Radio i telekomunikaciona terminalna oprema mora ispunjavati sljedeće osnovne zahtjeve:
 - a) zahtjeve o zaštiti zdravlja i sigurnosti korisnika i bilo kojih drugih lica; i
 - b) zahtjeve koji se tiču elektromagnetne kompatibilnosti.
2. Radiooprema ugrađuje se na takav način da efikasno koristi radiofrekvencijski spektar za zemaljske, svemirske i orbitalne radiokomunikacije i izbjegava štetne utjecaje.
3. Smatrat će se da je svaki uređaj, koji ispunjava usklađene standarde Evropske unije, u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana.

Član 35.

Stavljanje u rad i pravo na priključenje

1. Svaki uređaj koji ispunjava osnovne zahtjeve iz člana 34. i deklariran je u skladu s važećim procedurama za procjenu, koje su date u relevantnim evropskim direktivama i posjeduje CE oznaku usklađenosti, može se pustiti u rad u namijenjenu svrhu.
2. Svaki uređaj koji ne zadovoljava zahtjeve iz stava 1. ovog člana prolazi proceduru ocjene usklađenosti, koju provodi domaće tijelo za procjenu usklađenosti. Agencija, uz konsultacije s Vijećem ministara, definira način atestiranja opreme, kriterije koje domaća verificirana tijela moraju ispuniti.
3. Nezavisno od stava 1. ovog člana, Agencija može ograničiti stavljanje u rad radioopreme zbog razloga koji se odnose na efektivnu i odgovarajuću upotrebu radiospektra, izbjegavanje štetnih smetnji ili pitanja javnog zdravlja.
4. Operateri ne mogu odbiti priključiti telekomunikacionu terminalnu opremu na odgovarajuće interfejse iz tehničkih razloga ukoliko oprema zadovoljava zahtjeve iz ovog zakona.

5. Ako radio i telekomunikaciona terminalna oprema, koja ispunjava zahtjeve iz ovog zakona, prouzrokuje ozbiljne štete na mreži, štetne radiosmetnje ili štete radu mreže, operator javne telekomunikacione mreže može biti ovlašten da odbije priključenje, da isključi takav uređaj ili da ga povuče iz upotrebe. Operator telekomunikacija odmah obavještava korisnika i Agenciju o takvim mjerama. Agencija je ovlaštena da potvrdi ili odbaci takve mjere.

6. Agencija je ovlaštena da preduzme sve mjere da bi spriječila priključak na javnu telekomunikacionu mrežu svakog uređaja koji ne ispunjava zahtjeve iz ovog zakona.

IX - REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE

Član 36. Agencija

1. Agencija je funkcionalno nezavisna i neprofitna institucija sa statusom pravnog lica prema zakonima Bosne i Hercegovine. Agencija obavlja svoje dužnosti u skladu sa ciljevima i regulatornim principima, koji su navedeni u čl. 3. i 4. ovog zakona, kao i u skladu sa sektorskim politikama Vijeća ministara. U obavljanju svojih dužnosti, Agencija djeluje u skladu s principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije. Članovi tijela Agencije, njeni zvaničnici i osoblje djeluju u interesu Bosne i Hercegovine i njenih građana u cjelini.

2. Tijela Agencije su Vijeće Agencije i generalni direktor čije su dužnosti navedene u čl. 39. i 40. ovog zakona.

3. Ni Vijeće ministara ni ministri kao ni neko drugo lice ni na koji način ne miješaju se u donošenje odluka Agencije u pojedinačnim slučajevima.

4. Pri izboru i imenovanju članova Vijeća Agencije promovirat će se ravnopravna zastupljenost oba spola, te će procenat učešća spolova u organima Agencije, u pravilu, odražavati ravnopravnu zastupljenost spolova.

Član 37. Dužnosti Agencije

1. Shodno odredbama ovog zakona, dužnosti Agencije su:

- a) proglašavanje pravila u oblasti emitiranja i telekomunikacija i osiguranje njihovog poštivanja;
- b) izdavanje dozvola emiterima i operaterima telekomunikacija u skladu s odredbama ovog zakona i praćenje poštivanja uslova izdatih dozvola;
- c) planiranje, upravljanje, namjena i dodjela frekvencijskog spektra, praćenje njegovog korištenja kao i održavanje i objavljivanje plana korištenja frekvencijskog spektra za cijelu teritoriju Bosne i Hercegovine;
- d) postavljanje zahtjeva za objavljivanjem i dostavljanjem informacija, koje su potrebne za propisno vršenje regulatornih obaveza;
- e) primjena tehničkih standarda i standarda kvaliteta, da bi se npr. osigurala međusobna povezanost i funkcionalnost javnih telekomunikacionih mreža i usluga;
- f) utvrđivanje i održavanje sistema tehničkih naknada za izdavanje dozvola kako u oblasti emitiranja tako i u oblasti telekomunikacija; i
- g) ostale dužnosti koje joj se dodijele u skladu s ovim zakonom ili od strane Vijeća ministara.

Član 38. Procedure za donošenje pravila Agencije

1. Prije donošenja pravila predviđenih ovim zakonom, Agencija:

- a) objavljuje nacrt pravila;
- b) omogućava najmanje 14 dana za podnošenje komentara; i
- c) posvećuje dužnu pažnju svakom komentaru koji se tiče objavljenog nacrta pravila.

2. Pravila Agencije stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Član 39. Vijeće Agencije

1. Agencija ima Vijeće, koje vodi Agenciju u pogledu strateških pitanja provođenja zakona, te vrši konsultacije s generalnim direktorom i prima od njega izvještaje. Vijeće Agencije usvaja kodeks rada i pravila za emitiranje i telekomunikacije. Osim toga, Vijeće Agencije ima funkciju apelacionog tijela za odluke koje donosi generalni direktor.

2. Vijeće Agencije ima sedam članova koje imenuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na period od četiri godine, s mogućnošću samo još jednog ponovnog imenovanja.

3. Za člana Vijeća Agencije može se imenovati lice koje ispunjava sljedeće uslove:

- a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- b) da ima VSS, tehničkog ili društvenog smjera,
- c) da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga Agencije, utvrđenim ovim zakonom,
- d) da poznaje problematiku poslovanja i emitiranja javnih i komercijalnih elektronskih medija i
- e) da ima iskustvo na poslovima telekomunikacija i emitiranja.

4. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, na prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, osniva ad hoc komisiju za provođenje postupka imenovanja Vijeća Agencije koju čini isti broj predstavnika vladinog i nevladinog sektora, koja objavljuje javni konkurs i nakon provedene procedure utvrđuje listu od 14 najuspješnijih kandidata i dostavlja je Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

5. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, u roku od 30 dana od dana prijema liste iz stava 4. ovog člana, dostavlja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine prijedlog za imenovanje sedam članova Vijeća Agencije.

6. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, u roku od 30 dana od dana prijema prijedloga iz stava 5. ovog člana, imenuje članove Vijeća Agencije.

7. Ako Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine odbije imenovanje jednog ili više kandidata, zaključkom obavještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o razlozima neimenovanja i traži da im se, u roku od 30 dana od dana prijema zaključka, dostavi novi prijedlog.

8. Ako Vijeće ministara Bosne i Hercegovine ne postupi po traženju iz stava 7. ovog člana ili se ne prihvati novi prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine odmah pokreće postupak s ciljem raspisivanja novog javnog konkursa za imenovanje članova Vijeća Agencije.

9. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, prilikom utvrđivanja prijedloga imenovanja, te Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, prilikom imenovanja članova Vijeća Agencije, dužni su voditi računa o nacionalnoj i spolnoj zastupljenosti kandidata za imenovanje članova Vijeća Agencije, posebno imajući u vidu član 36. stav 4. ovog zakona.

10. Članovi Vijeća Agencije biraju predsjedavajućeg i potpredsjedavajućeg Vijeća Agencije na konstituirajućoj sjednici Vijeća Agencije, koju saziva predsjedavajući prethodnog saziva Vijeća Agencije.

11. Vijeće Agencije održava sjednice po potrebi, a najmanje četiri godišnje, kojima obavezno prisustvuje generalni direktor Agencije, bez prava glasa.

12. Zvaničnici na zakonodavnim ili izvršnim funkcijama na svakom nivou vlasti ili članovi tijela političkih stranaka ne mogu se kandidirati za članstvo u Vijeću Agencije.

13. Članovi Vijeća Agencije moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatora telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Član 40.

Generalni direktor

1. Agencijom rukovodi generalni direktor koga predlaže Vijeće Agencije, a potvrđuje Vijeće ministara u roku od 30 dana nakon podnošenja prijedloga, posebno vodeći računa o članu 36. stav 4. ovog zakona. Generalni direktor odgovoran je za sve regulatorne funkcije Agencije. Osim toga, generalni direktor odgovoran je za sve administrativne poslove Agencije, uključujući ali ne ograničavajući se na provođenje ovog zakona i drugih relevantnih zakona, za sva kadrovska pitanja Agencije, kao i za uspostavljanje pravila o internim procedurama. Mandat generalnog direktora je četiri godine i može biti ponovo imenovan samo na još jedan mandat.

2. Prijedlog za imenovanje generalnog direktora uslijedit će nakon javnog konkursa koji se objavljuje u službenom glasniku s rokom za podnošenje prijave od najmanje četiri sedmice. Prijavljeni kandidati moraju imati relevantno iskustvo u oblasti telekomunikacija, odnosno emitiranja i potvrđene rukovodne sposobnosti.

3. Zvaničnici na zakonodavnim ili izvršnim funkcijama na svakom nivou vlasti, ili članovi tijela političkih stranaka ne mogu se predložiti za generalnog direktora.

4. Generalni direktor nema nikakve finansijske odnose s operatorom telekomunikacija ili emiterom.

Član 41.

Donošenje odluka Vijeća Agencije

Sve odluke Vijeća Agencije donose se konsenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići konsenzus, Vijeće Agencije donosi odluku o tom pitanju prostom većinom glasova, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri člana koja glasaju. U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući glas daje predsjedavajući sastanka.

Član 42.

Smjenjivanje članova Vijeća Agencije i generalnog direktora

1. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ima isključivo ovlaštenje za smjenjivanje članova Vijeća Agencije prije isteka njihovog mandata. Vijeće ministara ima isključivo ovlaštenje da smijeni generalnog direktora prije isteka njegovog mandata. Do ranijeg prestanka mandata može doći pod određenim okolnostima koje su utvrđene u daljem tekstu:

a) u slučaju bolesti koja generalnog direktora ili članove Vijeća Agencije čini nesposobnim za obavljanje dužnosti;

b) u slučaju proglašenja krivim za krivično djelo koje se kažnjava zatvorom;

c) u slučaju da kod generalnog direktora ili člana Vijeća Agencije postoji sukob interesa, kako je definirano Etičkim kodeksom Agencije, uključujući i slučaj kada je član njegovog domaćinstva vlasnik, dioničar ili član odbora ili nadzornih odbora ili drugih relevantnih upravnih tijela, direktor ili predsjednik ili rukovodno lice bilo kojeg korisnika dozvole ili preduzeća koje saraduje s bilo kojim korisnikom dozvole;

d) u slučaju ostavke;

e) u slučaju neispunjavanja dužnosti članova Vijeća Agencije što se odražava u neučestvovanju u radu tri ili više uzastopnih sastanaka; ili

f) u slučaju propusta generalnog direktora da izvršava svoje dužnosti shodno ovom zakonu, internim pravilima Agencije ili ugovoru o radu;

g) u slučaju kršenja Etičkog kodeksa Agencije.

2. Etički kodeks donosi Vijeće Agencije.

Član 43.

Odredbe koje se odnose na osoblje Agencije

1. Osoblje Agencije, kako je to utvrđeno u stavu 2. ovog člana, su državni službenici u skladu sa Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (Zakon o državnoj službi), koji se primjenjuje osim u slučajevima predviđenim u sljedećim st..

2. Agencija zapošljava službenike i namještenike koji su potrebni za efikasno vršenje njenih funkcija u skladu s ovim zakonom. Agencija osigurava da se zapošljavanje vrši na osnovu profesionalnih kvalifikacija i sposobnosti, te preuzima sve neophodne mjere da se osigura ravnopravan položaj spolova u procesu zapošljavanja. Umjesto prema Poglavlju II. Zakona o državnoj službi, Vijeće Agencije odlučuje koja mjesta spadaju pod odredbe Zakona o državnoj službi, kako je izmijenjeno ovim zakonom. To odlučivanje bit će u skladu s općim principima Zakona o državnoj službi.

3. Ukoliko postoji upražnjeno radno mjesto u sklopu Agencije, Agencija može u hitnim slučajevima imenovati zamjenu na privremenom osnovu, dok Agencija za državnu službu ne završi propisanu proceduru zapošljavanja.

4. Ako u postupku zapošljavanja dva ili više kandidata podjednako ispunjavaju tražene uslove, Agencija će prednost dati kandidatu manje zastupljenog spola. Na poslovima istog stepena složenosti spolovi treba da budu ravnopravno zastupljeni.

5. Vijeće Agencije odlukom utvrđuje platnu osnovicu za obračun plaća osoblja Agencije, različite platne kategorije, prema kojima će osoblje biti kategorirano, kao i svih dozvoljenih dodataka na plaću. Prilikom utvrđivanja kategorija plaća, Vijeće Agencije uzima u obzir sposobnost i iskustvo neophodno za izvršavanje dužnosti, kao i cilj da se na dugoročnom planu usklade plaće s platnom osnovicom u državnoj službi institucija Bosne i Hercegovine. Stoga se odredbe Poglavlja V. Zakona o državnoj službi ne primjenjuju.

Član 44.

Finansijska pitanja

1. Budžet Agencije direktno se veže za sektorske politike Vijeća ministara. Generalni direktor podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na odobrenje prijedlog budžeta za svaku fiskalnu godinu, koji prethodno usvaja Vijeće Agencije. Dok Vijeće ministara ne odobri ili izmijeni budžet, Agencija radi s budžetom koji je usvojilo Vijeće Agencije. Agencija se finansira iz sljedećih izvora:

a) redovne tehničke naknade za dozvole za reguliranje i nadzor operatora telekomunikacija i emitera; i

b) bespovratnih zajmova ili donacija koje Agencija primi, pod uslovom da su u skladu s općim principima zakona. Kada su bespovratni zajmovi ili donacije dati za izvršavanje konkretnih zadataka ili projekata u javnom interesu, oni se evidentiraju odvojeno u odobrenom budžetu i ne uključuju se u njega.

2. Sredstva koja primi Agencija koriste se u skladu s budžetom Agencije, po nalogu generalnog direktora.

3. Novčane kazne koje naplati Agencija u ostvarivanju svog prava da primijeni izvršne mjere, kao i doprinosi fakturirani prema nalogu Vijeća ministara, doznačavaju se Vijeću ministara u cilju njihovog uključivanja u budžet institucija Bosne i Hercegovine.

4. Raspolaganje sredstvima Agencije podliježe reviziji koju vrši glavna institucija za reviziju, a pored toga, i nezavisni revizor vrši reviziju svake godine.

5. Agencija priprema godišnji izvještaj o finansijama i aktivnostima i podnosi ga Vijeću ministara. Vijeće ministara razmatra godišnji izvještaj Agencije i objavljuje ga najkasnije četiri mjeseca po završetku fiskalne godine.

X - PROCESNE ODREDBE

Član 45.

Pritužbe

Bez obzira na nadležnost redovnih sudova, korisnici ili zainteresirane strane mogu Agenciji dostavljati pritužbe, naročito one koje se odnose na kvalitet usluga, a koje nisu na zadovoljavajući način riješene s operaterom telekomunikacija. Agencija nastoji riješiti pritužbe u razumnom roku. Sve zainteresirane strane sarađuju u ovom postupku, te podnose Agenciji sve podatke i dokumentaciju neophodnu za procjenu situacije. Agencija može precizirati vrste pritužbi koje će rješavati i metod koji će koristiti.

Član 46.

Izvršne mjere

1. U cilju osiguranja poštivanja kodeksa rada i pravila, Agencija ima izvršna ovlaštenja u skladu s evropskom regulatornom praksom.

2. U slučaju da neka telekomunikaciona ili emitterska mreža radi bez dozvole ili pruža usluge bez dozvole, Agencija je ovlaštena da preduzme sve potrebne korake u cilju obustave takvog rada.

3. Agencija je ovlaštena da primjenjuje izvršne mjere srazmjerno prekršajima kako slijedi:

- a) usmena ili pismena upozorenja;
- b) inspekcijski pregled sredstava za koje je izdata dozvola;
- c) konkretan zahtjev za preduzimanje određene radnje ili obustavu, koji se mora ispoštovati u okviru zadatog roka;
- d) iznos određene novčane kazne ne smije biti veći od 150.000 KM u slučaju namjerne povrede ili povrede iz nehata pojedinih odredbi zakona ili uslova koji se navode u izdatoj dozvoli ili kodeksima rada i pravilima Agencije. Iznos izrečene novčane kazne srazmjeran je težini prekršaja i, tamo gdje je primjenjivo, bruto finansijskom prihodu ostvarenom na osnovu prekršaja. U slučaju da se povrede ponove, izrečena novčana kazna ne smije biti veća od 300.000 KM. Agencija izrađuje pregled povreda i odgovarajućih kazni, koji usvaja Vijeće ministara;
- e) nalog za obustavu emitiranja ili pružanja javnih telekomunikacionih usluga na period ne duži od tri mjeseca;
- f) oduzimanje dozvole.

4. Na zahtjev Agencije, sve institucije za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini pružaju pomoć u izvršenju odluka Agencije.

Član 47.

Žalbe

1. Pri odlučivanju o žalbama protiv odluka generalnog direktora, Vijeće Agencije radi prema Zakonu o upravnom postupku Bosne i Hercegovine i u cijelosti preispituje odluke protiv kojih je podnesena žalba.

2. Žalba protiv odluke generalnog direktora ne odgađa izvršenje.

3. Odluke Vijeća Agencije konačne su i obavezujuće u upravnom postupku. Sudsko preispitivanje odluke može se pokrenuti pred Sudom Bosne i Hercegovine.

XI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 48.

Kontinuitet

Pravila Agencije, koja su donesena prije stupanja na snagu ovog zakona, ostaju na snazi i važeća su.

Član 49.

Prijelazni mandat Odbora za implementaciju

1. Osim Vijeća Agencije i generalnog direktora, Agencija ima i Odbor za implementaciju do 31. decembra 2004. godine, kada Odbor za implementaciju prestaje postojati kao tijelo Agencije, a njegova uloga i funkcije od tog trenutka obavljaju se unutar ovlaštenja generalnog direktora. Odbor za implementaciju ima šest članova.

2. Odbor za implementaciju ovlašten je da rješava sve predmete koji se tiču povreda uslova za izdavanje dozvola i pravila koja je donijela Agencija, kao i da nametne odgovarajuće mjere i sankcije. Protiv tih odluka može se podnijeti žalba Vijeću Agencije koje postupa u skladu sa stavom 1. člana 47. ovog zakona. Žalba protiv odluke Odbora za implementaciju ne odgađa izvršenje.

3. Sve odluke Odbora za implementaciju donose se konsenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići konsenzus, Odbor za implementaciju donosi

odluku o tom pitanju prostom većinom glasova, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri člana koja glasaju. U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući glas daje predsjedavajući sastanka.

4. Članovi Odbora za implementaciju moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatera telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Član 49a.

Upotreba jezika

1. Izrazi napisani samo u muškom rodu odnose se podjednako na muški i ženski rod.

2. U označavanju funkcija, zvanja i titula upotrebljavat će se gender senzitivni jezik.

Član 50.

Stupanje na snagu i objavljivanje

1. Ovaj zakon stupa na snagu osam dana nakon objavljivanja u "Službenom glasniku BiH". Ovaj zakon objavljuje se i u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Republike Srpske".

2. Ovaj zakon u potpunosti zamjenjuje Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/99 od 29. juna 1999.).